

Viták a válás körül

Döntött a Legfelsőbb Bíróság

Fogas lakásügyi probléma keletkezett egy elvált házaspár ügyében, amelyről a Legfelsőbb Bíróságnak döntenie kellett.

Az ügy előzménye az, hogy egy házaspár az asszony tulajdonában álló családi házban lakott. Később a viszony megromlott közöttük és elváltak. A lakás használatát a bíróság megosztotta közöttük. Nem sokkal ezután az asszony ismét férjhez ment és második férje is odaköltözött, de a volt férj is megnősült, bár ő a feleségét nem vitte a házba. Az egykori házastársak között a viszony tovább romlott, birtokháborítási, sőt, büntetőügyek is keletkeztek közöttük. Végül az asszony volt férje ellen pert indított, amelyben annak összeférhetetlen, botrányság magartása miatt, kérte a bíróságot, kötelezzék őt a lakás elhagyására.

A járásbíró álláspontja az volt, hogy a felek közötti jogviszony nem bérlet, hanem társbérlet, nem albérlet, nem bérleti viszony, hanem bírói ítélet alapján nyújtott lakáshasználat. Eből következik, hogy ebben az esetben nem lehet a lakásbérleti jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogszabályokat alkalmazni. Felmondási ok bizonyítására sincs szükség, elég a tulajdonosnak az a közlése, hogy a lakáshasználatot megvonja. Ha azonban ez indoklás nélkül történik, a jogcím nélkül visszamaradt személy jöhízemű lakáshasználatának minősül, akinek elhelyezéséről a tulajdonos köteles gondoskodni. A férjnek az asszony által sérelmezett magartását a járásbíró nem látta bizonyítottan. Ezek után az ítélet a férjet, mint jogcím nélküli, de jöhízemű lakáshasználatot kötelezte a lakás elhagyására, azzal, hogy számára a volt feleség köteles másik lakásról gondoskodni. Ezután az asszony azért fellebbezett, hogy a bíróság a volt férjet rosszhiszemű jogcím nélküli lakáshasználatnak nyilvánítsa, akinek a kikötése fejében nem kell másik lakást adnia.

Törvényességi óvásra a Legfelsőbb Bíróság magáévátette a másodfokú bíróság döntését, amely szerint az asszony volt férje lakáshasználati jogát indoklás nélkül nem vonhatja vissza. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy az új lakásügyi jogszabályok kifejezetten nem rendezik az olyan volt házastárs lakáshasználati joga megszüntetésének

kérdését, aki házastársával együtt nem bérlő volt, hanem egyikük tulajdonában álló lakásban lakott. Ezek után a probléma miként oldható meg? A Legfelsőbb Bíróság megtalálta a megoldást. Kimondta: jogszabályi hasonlóság alapján a rendelkezés az az intézkedés, amely figyelembe venni, amely szerint a volt férj lakáshasználati joga csak abban az esetben szüntethető meg, ha terhére olyan magartást lehet megállapítani, ami a társbérleti és a bérlők közötti lakáshasználati jogviszony megszüntetését is lehetővé teszi.

E jogszabály alkalmazhatósága érdekében — mutatott rá a Legfelsőbb Bíróság — alaposan tisztázni kell, hogy a volt férj magartása valóban olyan volt-e, mint az asszony állítja, mert akkor ez a lakáshasználati jog megszüntetését indokolja. Ugyanakkor azonban értékelni kell a volt feleség közrehatását is. Nem kétséges ugyanis, hogy ő is felelős módon járt el, amikor — mint adatok bizonyítják — volt férjével szemben birtokbírási rendelkezés ellenére — huzamos időn át folytatta.

Egy másik perben, amelyben szintén volt házastársak állottak szemben egymással, a Legfelsőbb Bíróságnak arról kellett döntenie: az elvált asszony mikor jogosult volt férje nevének viselésére.

Az ügy előzménye az, hogy egy vidéki tisztviselő házasságát felbontották, az asszonyt férje nevének visel-

sére, a lakás kizárólagos használatára feljogosították, gyermeküket nála helyezték el. A volt férj azonban a névviselési jog megadása miatt fellebbezett. A megyei bíróság megállapította: az asszony lakásán férfiak és nők részvételével gyakran voltak hangos mulatozások, amelyek a szomszédok nyugalma zavarták, de nincs adat arra, hogy erkölcstelen életet folytatott volna. Ennek ellenére a névviselési jogot mégis megvonta.

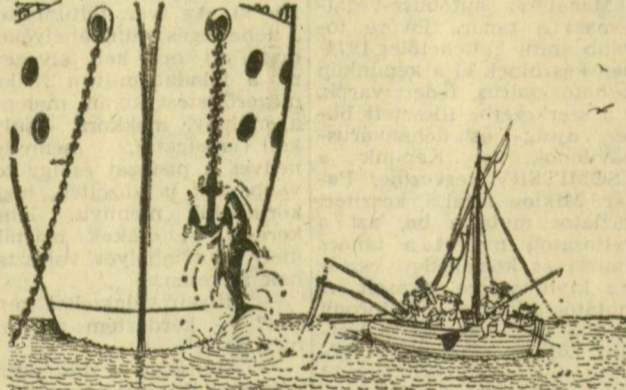
A legfőbb ügyész törvényességi óvására, a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az asszonyt volt férje nevének viselésére ismét feljogosította. A határozat mindenképp azt tisztázta: a házasság felbontása után: mikor érdemtelen az asszony volt férje nevének viselésére. Ezzel kapcsolatban kimondta: a volt feleség akkor érdemtelen a névviselésre, ha nőtartásra is érdemtelenné lehetne nyilvánítani. A házastárs akkor érdemtelen a tartásra, ha a válást követően a volt házastárs érdekeit durván sértő szándékos magartást tanúsított, vagy a szocialista együttélés szabályait oly módon és mértékben sértette meg, hogy a szocialista társadalmi felfogás szerint a tartási kötelezettség fenntartása volt házastársára nézve súlyosan méltánytalannak mutatkozik.

Ebben az esetben — állapította meg a törvényességi határozat — az asszony terhére ilyen magartás nem volt megállapítható.

Hajdú Endre

Macs kacápa

— Szerencsére a mi horgait csak pedzette, s a vasmacskán akadt fenn!

Tóth Béla:

Céhmesteri irományok

51. Kováts István orgonakészítő művész hónapokig hirdette, hogy olcsón, áron alul van egy csinos külsejű, lábbillentyűs, jó szerkezetű, tizenkétváltozatos orgonája, lábbal nyomható fúvókával, amit illő áron eladandna a Búzapiácra, s ugyanott a szakmába vágdosó javítgatásokat is elvállaland.

Volt-e fogantatja a hirdetésnek, azt nem tudom, de azt igen, hogy Pazola cérnahuszar negyvenkilenc decemberében megvette az Oroszlán utcai Fischerbacher hentesmester házat, ki is tízevi sáncfogságra ítéltetett a lázadásban (szabadságháborúban) való bűnös részvételéért.

Nem kapott büntetést Pazola! Havatlan, csikorgó időben ünnepeltük az új esztendőnek eljövételét. Háborúban a kis öröm is nagy. Ha nem dörögnek örökkön a társzekerék, ha nem csattognak akár a próbapuskák, hát kicsit segítünk feledni a bajokat. Különösen, hogy enni-innivaló is akadt bőséggel. Így na, vártuk, egy békésebb új esztendőbe fordultunk. Hanem már másodikkán füstöltünk, fűtöttünk a gyárakban, volt faszén, meg tüzelőfa dereglyeszám, a város,

mint egy nagy tábort kondér, olyan koptot eresztett magából a nagyon is tiszta, jéghideg egreke.

Ilyen hótiszta időkben pedig hamar híre szaladt városzerte, hogy Perczel serege Mórnál vereséget szenvedett, a fővárost védeni nem tudják a Windischgrätz seregeitől, a kormány meg a honvédelmi bizottmány elkényyszerül a székvárosból, s készüljön Vadász Manó, meg a város a menekülő hivatalok fogadására, olyan helyiségekkel, ahol folytathatja működését.

Hanem a rákövetkező napon ellenkező igazítás jött. Debrecenbe költöznek a főhivatalok. Mondhatom, megszomorodtunk az események ilyen fordulásán.

Miért veszejtjük el, amikor a legfiatalabb népeinket eresztgetjük oda? Szegedről tízezer ember hurcolásza a fegyvert. A harmadik, negyedik zászlóalj teljesen szegedi. S százfelé szállítunk, dolgozunk, hol csorog el az erő? Kértem Fridi komától is, mert világban sokfelé forgó ember most is. Három megye fegyverbiztosítója, de jártas a kormány körül, frontokon, tábornokok között, hát hol a buktii, amiért tán el is veszfethetjük a csatákat, amibe beleövedekodtunk!

Hajmeresztőket mondott: Szemere Bertalan felsőmagyarországi teljeshatalmú kormánybiztos azt írja Miskolcra már január 12-én, hogy a nemzetőrököt Gömör, Zemplén, Borsod, Heves, Szabolcs megyékben szabadságra eresztette annak az egy zászlóaljnak kivételével, amely a megyei kormánybiztos támogatására szolgál. Sokba kerültek, nehezen összetarthatók, szökdősnek haza, és használhatatlanok az ellenség előtt. Sok fegyverünk elvészett, tizedelni vagy huszadolni kellene, akik elhanyagják.

A nép kimondhatatlanul megunta a háborút.

A tudomány és technika művészei

Medgyesbodzaháza, Szeged, Budapest...

A „szerencsés feltaláló” megadta lakáscímét, találkoztunk ott. „A Fillér utcában lakom — mondta a telefonba, és hozzátette: — Tudja, a garasokból fillérek lettek...” Laczkó Mihály, a Zománchuzalgár főmérnöke huszonöt esztendei tanulás, megszámlálhatatlan újítás, és több nagy jelentőségű szabadalom révén mondhatja most magáénak a szép, modern budai örökklakást. Tizenegy évig volt „egyetemi hallgató”. Matematikánári és vegyész mérnöki diplomát szerzett. Ezután summa cum laude megvédte doktori értekezését, és elnyerte a kandidátusi tudományos fokozatot.

Beszélgésünket ő is úgy kezdte, hogy a „szerencsés feltaláló” közé tartozik.

— Mit jelent ez, vannak peches feltalálók is?

— Nem. Szerencsés feltalálónak azokat nevezik, akiknek a találmánya meg is valósul. Az én találmányaim zöme megvalósult. Mindig olyan témához nyúlunk, amiből lett is valami. Mások is feltalálnak, de találmányaik nem realizálódnak.

Neki szerencséje volt. Egyetem után egy százbéki kisüzemhez ment dolgozni. Három hónappal munkába állása után egy olyan újítást vezetett be, ami még abban az évben hárommillió forint nyereséget hozott. A Kiváló Feltaláló kitüntetés arany fokozatát kétszer kapta meg. Ez a kitüntetés évi egymillió forint tiszta hasznót hajtó találmányért jár. De ha minden egymillió tiszta haszon után, mely újításainak, találmányainak köszönhető megkapta volna a Kiváló Feltaláló kitüntetését,

most legalább 150—200 lenne neki.

Valóban nagyon szerencsés ember.

Szabadalmait közül álljon itt néhány: eljárás hajlékony és rugózó vezeték előállítására (a telefonkábelek gyártásában forradalmat jelent, a szegedi kábelgyárban valósult meg); eljárás több színű vezeték előállítására; eljárás klórtartalmú minipolimer feldolgozhatóvá tételére több funkciót eladó adalékanyag hozzáadásával (ez a találmány világvizonylatban egyedülálló); kémények bevonására alkalmas műanyag (csak Budapestben évi százmillió meg-takarítást jelent).

— Most szabadalmaztatok egy új filmképzési technológiát — folytatja a szerencsés feltaláló, aki kinézetre inkább díjbirkózó, semmint kutató. — Ennek a találmánynak a révén az eddig külföldről, kilonként 33 forintért importált filmképző anyag helyett kilonként 3 forintért hazai anyagot gyártunk, amiből ráadásul az importanyag-mennyiségnek csak a harmegyede kell. Ugyhogy 1,70-be kerül ezután az, ami eddig 33 forintba került.

A szerencsés feltaláló 1970-ben Moszkvában, az Ifjú Feltalálók Nemzetközi Konferenciáján tudományos munkásságáért megkapta a Babérkoszorús Érdemrendet.

— Mikor mondták Önnek először, hogy feltaláló? Hogy kezdődött a feltalálás?

— Először apám mondta, amikor kisgyerek voltam, hogy ez a gyerek feltaláló lesz. Kiskoromban is folyton valami műszaki dolog izga-

tott. Bár Békéscsabától húsz kilométerre, Medgyesbodzaházán születtem, később a szegedi Radnóti Miklós Gimnáziumba jártam. A „feltalálás” valahol itt kezdődött. Iványi tanár úr fenomenális matematikatanár volt. Párkányi László tanította a fizikát, aki azóta már az egyetemen oktat. Később is sokat, könnyen és jól tanultam, és a tizenegy esztendei egyetemistáság után sem hagytam fel az önképzéssel. Tizenöt éve reggel hattól este tízig dolgozom. Ha hazajövök a munkából, ma is beülök a dolgozószobámba és tanulok. Rendszeresen „irodalmazok”.

— Nem érzi ezt robotnak? — Eddig nem éreztem annak. De nemrég én kórházba kerültem. Anyyira elfáradtam, hogy a szó szoros értelmében felbuktam.

Hát ilyen az élete egy „szerencsés feltalálóknak”. Laczkó Mihályt hallgatva azt hiszem nem csodálkozunk rajta, hogy éppen őhozzá pártolt a szerencse.

Laikusok közt feltalálókkal kapcsolatban sok szó esik arról, hogy mennyit keresnek. Laczkó Mihály nemcsak „szerencsés”, sikeres feltaláló is. Neki mi a véleménye erről?

— Közhely azt mondani, hogy aki többet ad, természetesen többet is kapjon. Amikor azt mondják, hogy a feltaláló sokat keres, nem teszik hozzá, mennyi idővel és erőbefektetéssel. A feltaláláshoz óriási energia kell. Azt hiszem, aki ötven-százmilliókat takarít meg a népgazdaságnak, jogosan részesül megkülönböztetett erkölcsi és anyagi elismerésben. Ha hozzáveszem, hogy műanyag törpék fröccsöntésével, és lángosfűtésével többet lehet keresni, mint feltalálással, akkor különösen nem tartom soknak a feltalálók jövedelmét.

Ráadásul feltaláló nem tud akárki lenni. Mi lehet az a plusz, ami a feltalálót a többi földi halandótól megkülönbözteti? Feltalálónak kétszülő olvasóinknak idejünk Laczkó Mihály „receptjét”: 10 százalék kémia, 10 százalék matematika, 10 százalék fizika és 70 százalék bátorság. Tegyük hozzá még ki-tartást, szorgalmat és tehetséget.

A szerencse ebből már kifő...
Gulay István

PAPRIKATERMELEK,
FIGYELEM!

Megérkezett a paprikaszárító neccháló

Körlátlan mennyiségben kapható a MEK vetőmag és kisképzőüzletében, Szeged, Horváth M. u. 8. Fáklya mozi mellett.

ÁRAMSZÜNET

Ertesítjük fogyasztóinkat, hogy 1973. július 29-én 7 óratól 12 óráig a Tolbuhin sgt.-on, a Moszkvai krt.-on a Nemestakács u.-ig, Londoni krt.-on, a Rígó u.-ban a Zoltán u.-ig, valamint a Béke utcában a Jósika u.-ig

áramszünet lesz

Fogyasztóink szíves elnézését kérjük.

DÉMASZ Szeged városi Kirendeltség